

Veileder – Gjenbruk avløpsanlegg – Krav om dokumentasjon

Selbu kommune, Erik Brenna

14.06.2021

Siste oppdateringer:

•

Veilederen er skrevet spesielt med tanke på sandfilteranlegg for totalavløp, men tilsvarende gjelder for andre anlegg med ukjent status eller av eldre dato.

Hvis det er ønske om gjenbruk av et eksisterende anlegg, for eksempel i forbindelse med riving og nybygging av bolighus, er det krav om undersøkelser, dokumentasjon og begrunnelser for videre bruk.

Videre bruk av anlegget skal godkjennes av kommunen. Det krever at en nøytral fagkyndig går god for anlegget, og at det dokumenteres best mulig. Sandfilteranlegg og andre gamle anlegg som ikke regnes som godkjent ved nyetablering i dag, vil måtte stenges/skiftes ut senest innen 2027. Pålegg om utskifting er ventet vil komme senest i 2025, og det gis to års frist. Se nærmere gjennomgang nedenfor.

Ny etablering av sandfilteranlegg etter gjeldende regelverk tillates ikke, for det renser ikke godt nok. Selv om man skifter ut sanden hvert 10. år, med hensikt å forbedre renseevnen av bakterier og næringsstoffer (som fosfor), vil likevel ikke rensingen av fosfor være tilfredsstillende. Dette kan medføre ugunstig økt tilførsel av næringsstoffer til naturen, og kan blant annet føre til gjengroing av vannforekomster. Fortsatt bruk av eksisterende anlegg vil kun være midlertidig.

Merk at kommunen når som helst har anledning til å trekke utslippstillatelser tilbake, jf. forurensningsloven § 18¹, f.eks. om anlegget ikke oppfyller dagens rensekraft, eller om ny teknologi gir vesentlig bedre rensing. Enhver tillatelse kan også trekkes tilbake uten spesiell grunn etter 10 år.

Det er ventet at utslippstillatelser for sandfilteranlegg i Selbu vil bli trukket tilbake senest innen 2025, med pålegg om at stenging eller utskifting til nytt anlegg skal skje senest innen 2027. Ved påvist forurensning, kan tillatelsen trekkes tilbake umiddelbart.

Videre bruk av anlegget vil altså være midlertidig, og det forutsetter at følgende avklares:

1. **Kommunen ber om å få tilsendt faglig begrunnelse** for om anlegget er dimensjonert for ventet utslippsmengde fra nytt hus. For normale bolighus og fritidsboliger legges det til grunn 5 personekvivalenter (5 personer, 200 liter per person), uavhengig av om det er færre brukere/beboere. Både mengde og sammensetning av avløpsvannet må vurderes, samt om det er forhold ved utslippsstedet som er endret siden opprinnelig tillatelse ble gitt. Vesentlige endringer kan kreve nytt anlegg og ny utslippstillatelse.

¹ <https://lovdata.no/lov/1981-03-13-6/§18>

2. **Hele renseanlegget skal beskrives og dokumenteres.** Eksakt type anlegg avklares, om mulig. Det skal utføres anerkjente tester for å sjekke om anlegget fungerer slik det er ment å gjøre. Fagkyndig kan ved øyensyn få pekepinn på hva slags type anlegg det er ut fra befaring. Eksempelvis at det er prøvetakingskum ved enden av filtergrøften kan antyde at det er et sandfilteranlegg, men tidligere tiders anlegg kan være en kombinasjon av sandfilter (tilført sand) og infiltrasjon til egnede stedlige masser. Prøvegraving i selve filteret kan avklare om det faktisk er sandfilter, eller om det er bygget som infiltrasjonsanlegg, eller en kombinasjon. Om dette ikke kan avklares, vil kommunen legge til grunn at det er et sandfilteranlegg, som snart vil få pålegg om utskifting (se punkt 6 nedenfor).
3. **Det skal sendes inn en skriftlig anmodning** med ønske om videre bruk. Kommunens søknadsskjema kan benyttes, siden dette har relevante spørsmål. Ellers kan opplysningene leveres i et brev. Husk relevante vedlegg/dokumentasjon.
4. **Faglige vurderinger og dokumentasjon gjøres av nøytral fagkyndig** med tilstrekkelig kompetanse, jamfør kommunens lokale forskrift § 9².
5. **Ved mangler:** Uten tilstrekkelige opplysninger, eller hvis anlegget viser seg å ikke fungere som da det ble etablert, kan ikke anlegget tas i bruk. Det må eventuelt sendes inn søknad om nytt anlegg. Er det allerede tatt i bruk, vil det bli pålagt stenging.
6. **Innen 2027 skal spredte avløpsanlegg tilfredsstillende gjeldende krav etter forurensningslovverket.** Dersom anlegget *kan* brukes videre, vil kommunen i svarbrevet enten stille som vilkår at sandfilteranlegg (o.a. gamle anlegg som ikke lenger kan benyttes) skal skiftes/nedlegges innen 2027, eller informere om at kravet om utskifting kan komme senere (veiledningsplikt), f.eks. ved tilsyn. Dette avklares senere. Pålegget er ventet vil komme seneste innen 2025.
7. **Det ustedes ikke en helt ny tillatelse, men dere kan få en skriftlig bekreftelse på videre bruk av eksisterende tillatelse.**

Er anlegget av eldre dato eller utgått type, kan det være flere fordeler med å bytte det ut med nytt allerede nå. Dersom punktene anlegget likevel vurderes som tilfredsstillende, er det muligheter for videre bruk noen få år til.

Ta gjerne kontakt med kommunen om du har spørsmål.

Saksbehandler er Erik Brenna:

E-post: erik.brenna@selbu.kommune.no

Tlf: 40 40 84 36

² <https://lovdata.no/forskrift/2020-09-21-2087/§9>